

मत्स्य व्यवसायाकरीता जलाशय/तलाव
ठेक्याने देण्यासाठी सुधारीत धोरण.....

महाराष्ट्र शासन

कृषी, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: मत्स्यवि २०१६/प्र.क्र.१७१(भाग १)/पदुम १३

मंत्रालय, मुंबई ४०००३२

दिनांक : ०३ जुलै, २०१९

वाचा:- १) शासन निर्णय क्रमांक : कृषि व पदुम विभाग क्र .मत्स्यवि २०१४/प्र.क्र.१/पदुम १३,
दि.२६ जून,२०१४
२) शासन पत्र क्र.मत्स्यवि-१२१४/प्र.क्र.१०१/पदुम १३, दिनांक १६ मे, २०१६
३) शासन परिपत्रक क्र.मत्स्यवि-२०१४/प्र.क्र.१/भाग १/पदुम १३,दिनांक १७ मे, २०१६.
४) शासन निर्णय क्रमांक : कृषि व पदुम विभाग क्र .मत्स्यवि २०१६/प्र.क्र.१७१/पदुम १३,
दि.३० जून,२०१७
५) शासन पत्र क्र.मत्स्यवि-२०१६/प्र.क्र.१७१/भाग १/पदुम १३,दिनांक २० जुन, २०१८.
६) शासन निर्णय क्रमांक : कृषि व पदुम विभाग क्र .मत्स्यवि २०१६/प्र.क्र. १७१
भाग१/पदुम १३,दि. २२/०२/२०१९

प्रस्तावना -

प्रथिनेयुक्त खादयपदार्थात मासे हा अतिशय महत्वाचा घटक आहे त्या दृष्टीने राज्यातील मत्स्यउत्पादन वाढीस लागून प्रथिने उपलब्धतेत वाढ व्हावी यासाठी मत्स्यव्यवसाय विभाग सतत प्रयत्नशील आहे. राज्यामध्ये उपलब्ध असलेला जलसाठा व भूजलाशयीन क्षेत्रामध्ये मासेमारीसाठी मोठ्या प्रमाणावर असलेला वाव लक्षात घेऊन सहकारी संस्था व खाजगी उदयोगांच्या सहकार्याने पारंपारिक मच्छिमारांच्या हितासाठी ग्रामीण रोजगार निर्मितीतून वाढीव मत्स्योत्पादन घेण्यासाठी दि.२६/०६/२०१४ चा शासन निर्णय निर्गमित करण्यात आला होता .सदर शासन निर्णयातील काही मुद्द्यांना अनुलक्षून काही लोकप्रतिनिधी / मच्छिमार संघटना यांनी सदर धोरणामध्ये सुधारणा करण्याबाबत विविध स्तरावर निवेदने दिली. सदर प्राप्त निवेदनाच्या अनुषंगाने दिनांक २६.६.२०१४ च्या शासन निर्णयास शासन पत्र क्र. मत्स्यवि १२१४/ प्र.क्र. १०१/ पदुम १३, दि. १६.०५.२०१६ अन्वये स्थगिती देण्यात आली. तसेच रिट याचिका क्रमांक ५२२८/२०१५ प्रकरणी मा. उच्च न्यायालय खंडपीठ नागपूर यांनी स्वयंस्पष्ट पारदर्शक धोरण निश्चित करण्याचे निर्देश दिले होते, शासनाकडे प्राप्त झालेली निवेदने या अनुषंगाने तलाव ठेका धोरणात सुधारणा करण्यासाठी शासनाने दिनांक १७.०५.२०१६ च्या आदेशान्वये डॉ. चंद्रप्रकाश मुख्यशास्त्रज्ञ केंद्रीय मत्स्यकी शिक्षण संस्था मुंबई यांचे अध्यक्षतेखाली, समिती नेमली होती. सदर समितीने दिनांक २१ डिसेंबर २०१६ रोजी आपला अहवाल शासनास सादर केला असून, सदर समितीने शासनास एकूण १९ शिफारसी केल्या आहेत. चंद्रप्रकाश समितीच्या शिफारसी तसेच लोकप्रतिनीधी / मच्छिमार संघटना यांची मागणी व रिट याचिका क्र.५२२८/२०१५ मधील निर्देश तसेच मा. उच्च न्यायालय, खंडपीठ औरंगाबाद येथे दाखल रिट याचिका क्र. १२५१८/२०१६ प्रकरणी दि. ३०.०६.२०१७ पर्यंत धोरण निश्चित करण्याबाबत दिलेले निर्देश विचारात घेऊन राज्यात सुधारीत तलाव ठेका धोरण दि.३०/०६/२०१७ लागू

करण्यात आले. सदर धोरणामध्ये सुधारणा करण्याबाबत प्राप्त निवेदनाच्या अनुषंगाने सदर धोरणास मा मुख्यमंत्री यांच्या आदेशान्वये शासन पत्र क्र. मत्स्यवि २०१६/ प्र.क्र. १७१(भाग १)/ पदुम १३, दि. २०/०६/२०१८ अन्वये स्थगिती देण्यात आली. सदर धोरणामध्ये सुधारणा करण्याबाबत विविध स्तरावरून प्राप्त निवेदने तसेच मा. उच्च न्यायालय मुंबई, खंडपीठ नागपूर येथे दाखल जनहित याचिका क्र. ४८/२०१७ व ३२/२०१८ मधील मा. उच्च न्यायालयाने दिलेले निर्देश विचारात घेवून तलाव ठेक्याशी संबंधित सर्व शासन निर्णय अधिक्रमित करून तसेच संदर्भ क्रमांक ५ अन्वये दिलेली स्थगिती उठविण्यात येऊन राज्यात दिनांक २२.२.२०१९ नविन तलाव ठेका धोरण लागू करण्यात आले. सदर शासन निर्णयातील काही मुद्यांना अनुलक्षून काही लोकप्रतिनिधी / मच्छिमार संघटना यांनी सदर धोरणामध्ये सुधारणा करण्याबाबत दिलेल्या निवेदनाच्या व धोरण अधिकाधिक लोकाभिमुख होण्याच्या अनुषंगाने राज्यात सुधारीत तलाव ठेका धोरण लागू करण्याबाबतचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता.

शासन निर्णय : -

शासन या निर्णयाव्दारे पूर्वीचे सर्व तलाव ठेका विषयक शासन निर्णय अधिक्रमित करून खालीलप्रमाणे सुधारित तलाव ठेका धोरण निश्चित करण्यास मान्यता देत आहे. मत्स्यव्यवसाय विभागातंगत येणाऱ्या जलाशयाचे त्यांच्या जलक्षेत्रानुसार म्हणजे ५०० हेक्टर पर्यंत, ५०० ते १००० हेक्टरपर्यंत व १००० हेक्टरवरील याप्रमाणे तीन गट करण्यात आले आहेत. या जलक्षेत्रानुसार जलसंपदा विभागाने निर्मित केलेल्या व मत्स्यव्यवसाय विभागाकडे मासेमारी हक्क हस्तांतरीत केलेल्या जलाशयामध्ये खालीलप्रमाणे जलाशय/तलावात मासेमारी करण्याकरिता ठेका देण्याबाबत या शासन निर्णयाद्वारे मान्यता देण्यात येत आहे.

२. सदर शासन निर्णय हा आदिवासी क्षेत्रातील अनुसूचित केलेल्या गावांमधील ग्रामपंचायती अंतर्गत येणाऱ्या १०० हेक्टर खालील जलाशय/गांव तलावांमध्ये मासेमारी करण्यासाठी लागू होणार नाही.

३. यापुढे तलाव ठेकेदार म्हणजे तलाव ठेक्याने घेणारी मत्स्यव्यवसाय सहकारी संस्था/मत्स्यव्यवसाय सहकारी संघ/मच्छिमार /मत्स्यसंवर्धक असे समजण्यात यावे.

४. मासेमारी ठेका कालावधी हा १ जुलै ते ३० जून असा गणण्यात यावा व त्यास मत्स्यव्यवसाय वर्ष असे यापुढे संबोधण्यात यावे.

५. तलावाचा/जलाशयाचा ठेका कालावधी हा ५ वर्ष इतका राहील.

६. मासेमारीचे कार्यक्षेत्र हे संबंधित संस्था ज्या तलावावर/जलाशयावर नोंदणी झालेली आहे त्या तलाव/जलाशयापुरते मर्यादित राहिल.

७. ठेका घेण्यापूर्वी संबंधित ठेकेदाराने आपले अद्यायावत लेखा परिक्षण अहवाल (उदाहरणार्थ:- जून २०१७ पर्यंत ठेके निश्चित करताना सन २०१६-१७ चा लेखापरिक्षण अहवाल प्राप्त झाला नसल्यास लगतच्या वर्षाचा म्हणजे सन २०१५-१६ चा लेखापरिक्षण अहवाल) तलाव ठेका समितीस सादर करणे बंधनकारक राहील. या सर्वाची पडताळणी करूनच तलाव ठेका समितीने पुढील कार्यवाही करणे बंधनकारक राहील. १००० हेक्टर वरील मच्छिमार संस्था ही ३ वर्षे जुनी असावी व ३ वर्षाचा लेखापरिक्षण अहवाल सादर करणे बंधनकारक राहील.

८. मच्छिमार संस्था/मच्छिमार संघ/खाजगी उद्योजक/ खाजगी व्यक्ती यांनी प्रतिवर्षी लेखापरिक्षण करून व खाजगी व्यक्ती यांनी दरवर्षी त्यांचे आयकर विवरण (IT Return) भरणा प्रमाणपत्र संबंधित जिल्हयाचे सहाय्यक आयुक्त मत्स्यव्यवसाय यांना दरवर्षी ३० सप्टेंबर पर्यंत सादर करणे आवश्यक राहील.

९. जलाशय/तलाव ठेका करारनामा करताना संबंधित मच्छिमार संस्था/मच्छिमार संघ/खाजगी उद्योजक / खाजगी व्यक्ती यांनी स्थानिक मच्छिमारांना/सभासदांना रोजगार मिळेल अशी अट नमूद आहे याची खात्री करण्याची जबाबदारी संबंधित जिल्हयाचे सहाय्यक आयुक्त मत्स्यव्यवसाय यांची राहील.

१०. संबंधित ठेकेदाराने मासेमारीबाबत दैनंदिन तपशिल ठेवणे बंधनकारक राहील तसेच मत्स्यव्यवसाय सहकारी संस्था/मत्स्यव्यवसाय सहकारी संघ/ठेकेदार यांनी सभासदांमार्फत केलेल्या मासेमारीबाबत आवश्यक ते सर्व अभिलेख ठेवणे बंधनकारक राहील.

११. जलाशय/तलाव ठेका धोरणातील तरतुदी या महाराष्ट्र मत्स्योद्योग विकास महामंडळाकडे हस्तांतरीत केलेल्या जलाशयासाठी सुध्दा लागु राहील. तथापि, सदर महामंडळ हे स्वायत्त संस्था असल्याने जलाशय / तलाव यांच्याकरीता आकारण्यात येणारी न्युनतम तलाव ठेका रक्कम महामंडळाच्या धोरणानुसार ठरवण्याची मुभा राहील. महामंडळास खाजगी, सार्वजनिक सहभागाने प्रकल्प राबवयाचा झाल्यास अशा प्रकल्पांना शासनाची पुर्व परवानगी घेणे बंधनकारक राहील.

१२. जलक्षेत्रनिहाय तलाव/जलाशय मासेमारी करण्याकरिता ठेक्याने देणे.

जलक्षेत्राची खालीलप्रमाणे तीन गटात विभागणी करण्यात येत आहे. त्या गटानुसारच तलाव/जलाशय ठेक्याने देण्यात येतील.

- (अ) ५०० हेक्टर पर्यंत
- (ब) ५०० हेक्टर ते १००० हेक्टर
- (क) १००० हेक्टर वरील

१३. तलाव ठेका देण्याची कार्यपद्धती :-

१३.१) जलक्षेत्र ५०० हेक्टर पर्यंतचे तलाव/जलाशय -

अ) जलक्षेत्र ५०० हेक्टर पर्यंतचे तलाव/जलाशय यासाठी तलाव ठेका रक्कम विनाशुल्क राहील.

ब) तलाव /जलाशयावर केवळ एक संस्था नोंदणी /निर्धारण (नोंदणीकृत) झालेली असल्यास सदर संस्थेस पात्रतेच्या निकषानुसार तलावाचा ठेका देण्यात येईल.

क) मात्र तलाव/जलाशयावर एकापेक्षा अधिक संस्था नोंदणी /निर्धारण (नोंदणीकृत) झालेली असल्यास त्या सर्व संस्थांना विनाशुल्क मासेमारी ठेका देण्यात येईल. नोंदणी /निर्धारण (नोंदणीकृत) झालेल्या मच्छिमार सहकारी संस्था मार्फत वार्षिक इष्टतम मत्स्य बोटुकली संचयन व अनुषंगिक बाबीकरीता सम प्रमाणात जबाबदार राहील. वार्षिक इष्टतम मत्स्यबोटुकली साठवणुक / संचयनाची १०% आगाऊ रक्कम सहाय्यक आयुक्त मत्स्यव्यवसाय यांच्याकडे जमा करण्यात यावी.

ड) ५०० हेक्टर पर्यंतच्या तलाव/जलाशयावर नोंदणी/निर्धारण (नोंदणीकृत) झालेल्या संस्थांनी तलावाचा ठेका न घेतल्यास सदर तलाव जाहीर लिलावाद्वारे संबंधित जिल्ह्यातील नोंदणीकृत संस्थांना मासेमारीसाठी ठेक्याने देण्यात येईल.

इ) सदर तलाव जिल्ह्यातील कोणत्याही संस्थेने जाहीर लिलावाद्वारे ठेक्याने न घेतल्यास सदर तलाव ठेका जाहीर ई- निविदेने ठेक्याने देण्यात येईल .

ई) एखादया तलावावर कोणतीही मच्छिमार सहकारी संस्था नोंदणीकृत झालेली नसेल तर अशा तलावांबाबत ई-निविदा प्रक्रिया राबविण्यात येईल.

१३.२) जलक्षेत्र ५०० हेक्टर ते १००० हेक्टर पर्यंतचे तलाव/जलाशय-

(अ) तलाव /संबंधित जलाशयावर केवळ एक संस्था नोंदणी झालेली असल्यास सदर जलाशय संबंधित तलावावरील नोंदणीकृत संस्थेला रु.६००/- प्रती हेक्टर प्रमाणे किंवा तलाव ठेका धोरण शासन निर्णय दि.२६/०६/२०१४ मधील नमुद तलाव ठेका रक्कम आकारणीच्या सुत्रानुसार ठेक्याची रक्कम यापैकी जी कमी असेल ती रक्कम आकारण्यात येईल.

(ब) मात्र तलाव/जलाशयावर एकापेक्षा अधिक संस्था नोंदणी झाल्या असल्यास त्या संस्थांमध्ये न्यूनतम ठेकापेक्षा अधिकतम बोली रक्कम बोलणा-या मच्छिमार सहकारी संस्थेस लिलाव पद्धतीने मासेमारी ठेका देण्यात येईल .

(क) तलाव/जलाशयावर नोंदणी झालेल्या संस्थांनी तलावाचा ठेका न घेतल्यास सदर जलाशय जाहीर लिलावाद्वारे संबंधित जिल्ह्यातील नोंदणीकृत संस्थाना/संघाना मासेमारीसाठी ठेक्याने देण्यात येईल.

(ङ) सदर तलाव/जलाशय जिल्हयातील कोणत्याही संस्थेने जाहिर लिलावाद्वारे ठेक्याने न घेतल्यास जलाशय ठेका जाहिर ई निविदेने ठेक्याने देण्यात येईल.

(ङ) एखादया तलाव/ जलाशयावर कोणतीही मच्छीमार सहकारी संस्था नोंदणीकृत झालेली नसेल तर अशा तलावांबाबत ई-निविदा प्रक्रिया राबविण्यात येईल.

१३.३) जलक्षेत्र १०००हेक्टर वरील जलाशय-

अ) जलाशयावर केवळ एक संस्था नोंदणी झालेली असल्यास सदर जलाशय संबंधित तलावावरील नोंदणीकृत संस्थेला रु.९००/- प्रती हेक्टर प्रमाणे किंवा तलाव ठेका धोरण शासन निर्णय दि.२६/०६/२०१४ मधील नमुद तलाव ठेका रक्कम आकारणीच्या सुत्रानुसार ठेक्याची रक्कम यापैकी जी कमी असेल ती रक्कम आकारण्यात येईल

ब) मात्र तलाव/जलाशयावर एकापेक्षा अधिक संस्था नोंदणी झाल्या असल्यास त्या संस्थांमध्ये न्यूनतम ठेकापेक्षा अधिकतम बोली रक्कम बोलणा-या मच्छीमार सहकारी संस्थेस लिलाव पध्दतीने मासेमारी ठेका देण्यात येईल

(क) तलाव/जलाशयावर नोंदणी झालेल्या संस्थांनी तलावाचा ठेका न घेतल्यास सदर जलाशय जाहिर लिलावाद्वारे संबंधित जिल्हयातील नोंदणीकृत संस्थाना/संघाना मासेमारीसाठी ठेक्याने देण्यात येईल.

(ङ) सदर तलाव/जलाशय जिल्हयातील कोणत्याही संस्थेने जाहिर लिलावाद्वारे ठेक्याने न घेतल्यास जलाशय ठेका जाहिर ई निविदेने ठेक्याने देण्यात येईल.

(ङ) एखादया तलाव/ जलाशयावर कोणतीही मच्छीमार सहकारी संस्था नोंदणीकृत झालेली नसेल तर अशा तलावांबाबत ई-निविदा प्रक्रिया राबविण्यात येईल.

शास्त्रोक्त पध्दतीने मत्स्योत्पादन घेण्याकिरता १००० हेक्टर व त्यावरील जलाशयामध्ये प्रकल्प राबविताना मत्स्यव्यवसाय पदवी (B.F.Sc.), किंवा पदव्युत्तर पदवीधारक (M.F.Sc.), मत्स्यव्यवसायातील पदविका (Diploma) तसेच प्राणीशास्त्र पदवीधारक पदव्युत्तर (M.Sc.)/पदवी (B.Sc.) किंवा शासन मान्य प्रशिक्षीत/ अनुभवी अर्हताधारकास सदर प्रकल्पावर व्यवस्थापक म्हणून नेमणे बंधनकारक राहील.

१४. तलाव ठेका समिती

अ) जिल्हास्तरीय तलाव ठेका समिती (जलक्षेत्र ५०० हेक्टर पर्यंतचे तलाव)

ब) प्रादेशिकस्तरीय तलाव ठेका समिती (जलक्षेत्र ५०० हेक्टर ते १००० हेक्टर पर्यंतचे जलाशय)

क) आयुक्त स्तरीय तलाव ठेका समिती (जलक्षेत्र १०००हेक्टर वरील जलाशय)

ड) महाराष्ट्र मत्स्योद्योग विकास महामंडळ- महाराष्ट्र मत्स्योद्योग विकास महामंडळ यांच्या कार्यक्षेत्रातील तलाव ठेक्याने देताना मा. व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र मत्स्योद्योग विकास महामंडळ यांच्या अध्यक्षतेखाली नेमणूक केलेली समिती जबाबदार राहील. महामंडळास हस्तांतरीत केलेले तलाव ई-निविदेने देण्याची कार्यवाही महामंडळच करेल.

१५. जलाशय/तलाव अपेक्षित इष्टतम बोटुकली साठवणुक व मत्स्योत्पादन खालील नमुद केल्या प्रमाणे परिगणना करून आकारण्यात येईल.

अ. क्र.	तलावाचे सरासरी जलक्षेत्र (हेक्टर)	अपेक्षित इष्टतम बोटुकली साठवणुक	अपेक्षित मत्स्योत्पादन (कि.ग्रा.)
१	२	३	४
१	० ते २०	५००० प्रति हेक्टर	१५०० प्रति हेक्टर
२	२०.०१ ते ६०	१,००,०००+२० हेक्टर पुढील प्रत्येक हेक्टरसाठी २०००	३०,०००+२० हेक्टर पुढील प्रत्येक हेक्टरसाठी ६००
३	६०.०१ ते २००	१,८०,०००+६० हेक्टर पुढील प्रत्येक हेक्टरसाठी १०००	५४,०००+६० हेक्टर पुढील प्रत्येक हेक्टरसाठी ३००
४	२००.०१ ते ५००	३,२०,०००+२०० हेक्टर पुढील प्रत्येक हेक्टरसाठी ५००	९६,०००+२०० हेक्टर पुढील प्रत्येक हेक्टरसाठी १५०
५	५०० ते १०००	४,७०,०००+५०० हेक्टर पुढील प्रत्येक हेक्टरसाठी ५००	१,४९,०००+५०० हेक्टर पुढील प्रत्येक हेक्टरसाठी ७५
६	१०००.०१ ते २०००	७,२०,०००+१००० हेक्टर पुढील प्रत्येक हेक्टरसाठी ५००	२,१६,०००+१००० हेक्टर पुढील प्रत्येक हेक्टरसाठी ७५
७	२००० वरील	१२,२०,०००+२००० हेक्टर पुढील प्रत्येक हेक्टरसाठी ५००	२,९९,०००+२००० हेक्टर पुढील प्रत्येक हेक्टरसाठी ७५

वरील तक्त्यात नमुद केलेली जलाशय/तलावाच्या ठेका रक्कमेची गणना करण्याकरिता अपेक्षित मत्स्योत्पादनाच्या आधारावर आधारभूत १% रक्कम निश्चित करून प्रतिकिलो मासळीचा दर

सरासरी रु.३०/- ग्राहय धरून पुढील सुत्रानुसार येणाऱ्या ठेका रक्कमेची आकारणी करण्याकरिता संबंधित जिल्हयाचे सहाय्यक आयुक्त मत्स्यव्यवसाय हे सक्षम प्राधिकारी राहतील.

सूत्र -

तलाव ठेका रक्कम (रु).= तलावाचे क्षेत्र(हेक्टर) X अपेक्षित मत्स्योत्पादन प्रति हेक्टर (किलो) X प्रतिकिलो मासळीचा बाजारभाव (रु.३०/-) X १/१००.

तलाव ठेका रक्कम (रुपये)

- १) ० ते ५०० हेक्टर तलाव /जलाशयासाठी विनाशुल्क राहील.
- २) ५०० ते १००० हेक्टर तलाव /जलाशयासाठी रु. ६००/- प्रति हेक्टरप्रमाणे किंवा वरील नमूद सूत्रानुसार ठेक्याची रक्कम यापैकी जी कमी असेल ती रक्कम आकारण्यात येईल.
- ३) १००० हेक्टरवरील तलाव /जलाशयासाठी रु. ९००/- प्रति हेक्टरप्रमाणे किंवा वरील नमूद सूत्रानुसार ठेक्याची रक्कम यापैकी जी कमी असेल ती रक्कम आकारण्यात येईल.

सदर ठेका रक्कम आकारणी करण्याकरिता संबंधित जिल्हयाचे सहाय्यक आयुक्त मत्स्यव्यवसाय हे सक्षम प्राधिकारी राहतील.

१६. तलाव ठेका समिती

समिती व समितीची कार्यकक्षा

१६.१ राज्यस्तरीय समन्वय समिती

१. अप्पर मुख्य सचिव (महसूल)	अध्यक्ष	तलाव/जलाशयाच्या निर्मितीनंतर मासेमारी हक्क मत्स्यव्यवसाय विभागाकडे हस्तांतरीत केल्यानंतरही बन्याच वेळा रथानिक प्रशासनामार्फत मासेमारी करण्यास प्रतिबंध करण्यात येतो. यापुढे असे प्रतिबंध होऊ नये यास्तव, राज्यस्तरीय समन्वय समितीच्या पुर्वपरवानगी शिवाय अशी कार्यवाही करता येणार नाही.
२. प्रधान सचिव (वित्त)	सदस्य	तलाव ठेक्याबाबत आंतरविभागीय वाद निर्माण झाल्यास असे प्रश्न निवारणासाठी राज्यस्तरीय समन्वय समितीपुढे ठेवण्यात येतील.
३. प्रधान सचिव (वने)सदस्य	सदस्य	
४. प्रधान सचिव (ग्राम विकास)	सदस्य	
५. प्रधान सचिव (आदिवासी विकास)	सदस्य	
६. प्रधान सचिव (सामाजिक न्याय)	सदस्य	
७. सचिव (जलसंपदा)	सदस्य	
८. सचिव (पदुम)	सदस्य	

९. व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र मत्स्योद्योग विकास महामंडळ	सदस्य	
१०. आयुक्त मत्स्यव्यवसाय	सदस्य सचिव	

१६.२ आयुक्तस्तरीय तलाव ठेका समिती

१. आयुक्त मत्स्यव्यवसाय, मुंबई	अध्यक्ष	१) १००० हेक्टरवरील जलाशय ई-निवदा प्रक्रियेद्वारे ठेक्याने देणे.
२. उपसचिव/सहसचिव (मत्स्यव्यवसाय), (पदुम) मुंबई	सदस्य	२) १००० हेक्टरवरील जलाशयात अपवादात्मक परिस्थितीत तलाव क्षेत्राबाहेरील अन्य मच्छिमारांना मासेमारीस परवानगी देणे व तलाव क्षेत्राबाहेरील अन्य मच्छिमारांच्या संख्येची निश्चिती करणे.
३. उपसचिव/सहसचिव (जलसंपदा) मुंबई	सदस्य	३) १००० हेक्टरवरील जलाशयाच्या मुदतवाढ तसेच सवलतीबाबत निर्णय घेणे.
४. उपसचिव/सहसचिव (वित्त) मुंबई	सदस्य	४) १००० हेक्टरवरील जलाशयाचे ठेके रद्द करणेबाबत निर्णय घेणे. तसेच, काळ्या यादीबाबत निर्णय घेणे.
५. संबंधित प्रादेशिक उपआयुक्त मत्स्यव्यवसाय	सदस्य	मत्स्योद्योग विकास महामंडळास हस्तांतरीत करण्यात आलेले जलाशयाचे ठेके ई-निविदेद्वारे देणेबाबतची कार्यवाही महामंडळ करेल.
६. उपनिबंधक (मत्स्य) सहकारी संस्था, मुंबई	सदस्य	
७. सहाय्यक संचालक (लेखा व वित्त) आयुक्त मत्स्यव्यवसाय कार्यालय,	सदस्य	
८. सहआयुक्त मत्स्यव्यवसाय (भूजल), मुंबई	सदस्य	
९. सहाय्यक आयुक्त, मत्स्य (भूजल), आयुक्त कार्यालय, मुंबई.	सदस्य सचिव	

१६.३ प्रादेशिक स्तरीय तलाव ठेका समिती

१. संबंधित प्रादेशिक उपआयुक्त मत्स्यव्यवसाय	अध्यक्ष	१) ५०० ते १००० हेक्टर पर्यंतचे जलाशय कार्यक्षेत्रानुसार तलाव/जलाशयावर नोंदणी/निर्धारण (नोंदणीकृत) झालेल्या मत्स्य व्यवसाय सहकारी संस्थांना निविदा/ बोली प्रक्रियेद्वारे ठेक्याने देणे.
२. कार्यकारी अभियंता, (जलसंपदा) संबंधित क्षेत्र/विभाग	सदस्य	२) ५०० ते १००० हेक्टरपर्यंतचे जलाशयात अपवादात्मक परिस्थितीत तलाव क्षेत्राबाहेरील अन्य मच्छिमारांना मासेमारीस परवानगी देणे व तलाव क्षेत्राबाहेरील अन्य मच्छिमारांच्या संख्येची निश्चिती करणे.
३. सहाय्यक आयुक्त मत्स्यव्यवसाय (संबंधित जिल्ह्याचे)	सदस्य	३) ५०० ते १००० हेक्टरपर्यंतचे जलाशयाच्या मुदतवाढ तसेच सवलतीबाबत निर्णय घेणे.
४. मत्स्यव्यवसाय विकास अधिकारी (प्रादेशिक उपायुक्त मत्स्यव्यवसाय कार्यालय)	सदस्य	४) ५०० ते १००० हेक्टरपर्यंतचे जलाशयाचे ठेके रद्द करणेबाबत निर्णय घेणे. तसेच, काळ्या यादीबाबत निर्णय घेणे.
५. सहाय्यक निबंधक (दुर्घ) (संबंधित जिल्ह्याचे)	सदस्य	
६. मत्स्यव्यवसाय विकास अधिकारी (संबंधित जिल्ह्याचे)	सदस्य सचिव	

१६.४ जिल्हा स्तरीय तलाव ठेका समिती

१. सहाय्यक आयुक्त मत्स्यव्यवसाय (संबंधित जिल्ह्याचे)	अध्यक्ष	१) ५०० हेक्टरपर्यंतचे तलाव कार्यक्षेत्रानुसार विनामुल्य अथवा लिलाव पद्धतीने अथवा निविदा प्रक्रियेद्वारे ठेक्याने देणे.
२. क्षेत्रिय उप अभियंता, जलसंपदा विभाग	सदस्य	२) ५०० हेक्टरपर्यंतचे तलावात अपवादात्मक परिस्थितीत तलाव क्षेत्राबाहेरील अन्य मच्छिमारांना मासेमारीस परवानगी देणे व तलाव क्षेत्राबाहेरील अन्य मच्छिमारांच्या संख्येची निश्चिती करणे.
३. सहाय्यक निबंधक (दुर्घ)	सदस्य	३) ५०० हेक्टरपर्यंतचे तलावाची मुदतवाढ तसेच
४. मत्स्यव्यवसाय विकास अधिकारी	सदस्य	
५. अध्यक्ष, संबंधित जिल्हा मत्स्य संघ	सदस्य	

६. सहाय्यक मत्स्यव्यवसाय विकास अधिकारी	सदस्य सचिव	सवलतीबाबत निर्णय घेणे. ४) ५०० हेक्टरपर्यंतचे तलावाचे तलाव ठेके रद्द करणेबाबत निर्णय घेणे. तसेच, काळ्या यादीबाबत निर्णय घेणे.
--	---------------	---

सर्व तलाव ठेका समित्यांनी तलाव ठेका देण्याची कार्यवाही १ जुलै पुर्वी पुर्ण होईल याची दक्षता घ्यावी. काही परिहार्य कारणाने अथवा प्रशासकीय कारणाने ठेका देण्यास विलंब होत असल्यास यासाठी प्रचलीत पद्धती नुसार तात्पुरते मासेमारी परवाने देऊन अशा तलावात मत्स्योत्पादन घेण्यात यावे.

१७ तलाव/जलाशय जाहिर निविदेने ठेक्याने देण्याची प्रक्रिया.

१७.१ जलाशय/तलाव ठेका देताना, ठेकेदार/संस्था/संघ/खाजगी व्यक्ती यांच्या पात्रतेचे निकष खालीलप्रमाणे राहतील.

अ) संस्था ही भुजलाशयीन मत्स्यव्यवसाय सहकारी संस्था म्हणून नोंदणी /निर्धारण (नोंदणीकृत) झालेली असावी.

ब) संस्था/संघ तलाव ठेक्याने देण्याच्या वेळी बंद अथवा अवसायनात नसावे.

क) संस्था/संघ/खाजगी ठेकेदार मत्स्यव्यवसाय विभागाचे कसल्याही प्रकारचे थकबाकीदार नसावे.

ड) मच्छिमार संस्था/मच्छिमार संघ यांनी अद्ययावत लेखापरिक्षण अहवाल सादर करणे बंधनकारक आहे. तसेच खाजगी व्यक्ती/ठेकेदार यांनी गत तीन वर्षांचे आयकर विवरणपत्र सादर करणे बंधनकारक आहे.

इ) तलाव ठेका रक्कम व तलाव ठेका अनामत रक्कम अशी मिळून होणारी एकत्रित रक्कम ही संस्थेच्या/संघ/ठेकेदाराच्या बँक खात्यात जमा असावी व असे बँकेचे दस्तऐवज सादर करणे बंधनकारक राहिल.

फ) एखादी नियोजित संस्था अर्जदार असेल तर अशा संस्थांची मागणी विचारात घेण्यांत येणार नाही.

१७.२ निविदा/बोली धारक मत्स्यव्यवसाय सहकारी संस्था असल्यास

- (अ) संस्था नोंदणी /निर्धारण (नोंदणीकृत) प्रमाणपत्र
- (ब) गत तीन वर्षाचे लेखापरिक्षण व ताळेबंद (सनदी अथवा प्रमाणित लेखापालाकडून प्रमाणित).
- (क) संस्थेचे लेखापरिक्षण वर्ग हा किमान "क" वर्ग असावा.
- (ड) संस्था अवसायनात अथवा बंद करणेबाबत कोणतीही कार्यवाही सुरु नसावी.
- (ई) संस्था मत्स्यव्यवसाय विभागाची थकबाकीदार नसावी.
- (फ) तलाव/जलाशयाची ठेका रक्कम व अनामत रक्कम संस्थेच्या बँक खात्यावर जमा असणे बंधनकारक आहे.

१७.३ संस्थेच्या प्रत्येक सभासदाने त्याचे बँकेत खाते उघडलेले असणे बंधनकारक आहे अशा खात्यास आधारकार्ड जोडणी आवश्यक आहे अशा खात्यापैकी किमान ७५%, खात्यांची यादी संबंधित सहाय्यक आयुक्त मत्स्यव्यवसाय यांना दरवर्षी सादर करणे बंधनकारक आहे.

मत्स्यव्यवसाय सहकारी संस्थेने तलाव ठेका घेतल्यानंतर मासेमारी करणाऱ्या सर्व सभासदांपैकी ७५% सभासदांची यादी आधारकार्ड जोडणी केलेल्या बँक खात्याच्या तपशीलासह सादर करावी.

तलावात/जलाशयात मासेमारी करणारे मच्छिमार/ सभासद/ व्यक्ती यांना देय असलेला शासकीय मोबदला हा रोखीने न देता थेट बँक खात्यात (संयुक्त खाते-मच्छिमार व त्याची पत्ती) डी.बी.टी. व्हारे वर्ग करण्यात यावा.

१७.४ प्रथम उच्चतम बोली सादर करणाऱ्या मत्स्यव्यवसाय सहकारी संस्था/ मत्स्यव्यवसाय सहकारी संघ निविदा धारकास तलावाचा ठेका देण्यात यावा.

१७.५ सदर उच्चतम निविदा धारकाने निविदा मंजुर झाल्याचे आदेश प्राप्त झाल्यापासुन आठ दिवसाच्या आत ठेक्याची पूर्ण वार्षिक रक्कम व अनामत रक्कम तसेच वार्षिक इष्टतम मत्स्यबोटुकली साठवणूक/संचयनाची १०% आगाऊ रक्कम भरणा करणे बंधनकारक राहील..

१७.६ सदर ठेका व अनामत रक्कम तसेच वार्षिक इष्टतम मत्स्यबोटुकली साठवणूक/संचयनाची १०% आगाऊ रक्कम उच्चतम निविदा/बोली धारकाने विहित मुदतीत भरणा न केल्यास त्याची निविदा रद्द करून त्याची बयाना रक्कम शासन जमा करण्यात येईल व त्यांना ६ वर्षांकरीता काळया यादीत टाकण्यात येईल.

१७.७ तदनंतर द्वितीय उच्चतम निविदाधारक जर प्रथम उच्चतम निविदा देकाराएवढी रक्कम भरणा करण्यास तयार असल्यास त्याला जलाशयाचा ठेका देण्यात येईल व त्यांनी ठेका रक्कम व अनामत रक्कम निविदा मंजुर झाल्याचे आदेश प्राप्त झाल्यापासुन आठ दिवसाच्या आत भरणा करणे बंधनकारक राहील.

१७.८ उच्चतम निविदाधारक अथवा द्वितीय उच्चतम निविदाधारक यांनी उपरोक्त नुसार ठेका रक्कम व अनामत रक्कम भरणा न केल्यास नव्याने निविदा काढण्यात येतील.

१७.९ तलाव/जलाशयाकरीता एका वर्षात कमाल तीन वेळा निविदा मागविण्यात येतील तरीही प्रतिसाद न मिळाल्यास सदर तलाव/जलाशयावर इच्छूक मच्छिमारांना मासेमारीकरिता मत्स्यव्यवसाय विभागामार्फत विहित पद्धतीने व शासकीय दराने मासेमारी परवाना अदा करण्यात येतील.

१७.१० पुढील वर्षी ठेका रक्कम भरण्यासाठी ३० मे हा अंतिम दिनांक राहिल. या अंतिम दिनांकापर्यंत पुढील वर्षाची ठेका रक्कम व इष्टतम मत्स्यबोटुकली साठवणूक/संचयनाची १०% आगाऊ रक्कम न भरल्यास तलाव ठेका रक्कम ३० जून पर्यंत तलाव ठेका रक्कमेच्या वार्षिक २०% दंडनीय व्याज भरणा करून घेण्यात येईल. त्यानंतर आलेली तलाव ठेका रक्कम कोणत्याही परिस्थितीत स्विकारली जाणार नाही व संबंधित तलाव ठेका सक्षम प्राधिकाऱ्याच्या मंजूरीने रद्द करण्याची कार्यवाही करण्यात येईल.

१८. संबंधित तलाव/जलाशय मत्स्यव्यवसाय सहकारी संस्था/संघ ठेकेदाराने त्या जलाशयावर नोंदणी /निर्धारण (नोंदणीकृत) झालेल्या इतर अन्य संस्थेच्या सभासदांना, व स्थानिक मच्छिमारांना मासेमारी करू देणे बंधनकारक राहिल. याबाबत प्रश्न उद्घवल्यास त्याचे निराकरण संबंधित सहाय्यक आयुक्त मत्स्यव्यवसाय यांनी करावे. तलाव/ जलाशयातील मत्स्योत्पादनाची मालकी ही संबंधित तलाव ठेकेदाराची असेल. यासाठी मच्छिमाराने पकडलेली मासळी (मासे,कोळंबी ई.) हे ठेकेदारास देणे बंधनकारक राहील. स्थानिक मच्छिमारांना / सभासदांना रोजगार मिळेल याची खात्री करणे याची जबाबदारी संबंधित जिल्ह्याचे सहाय्यक आयुक्त मत्स्यव्यवसाय यांची राहील. तसेच, ठेकेदाराने २०० हे. जलक्षेत्रापर्यंत १०० किलो व तदनंतरचे क्षेत्रासाठी प्रति जलाशय २०० किलो जीवंत प्रजनक साठा विभागास विनामुल्य उपलब्ध करून द्यावा.

१९. मत्स्यबोटुकली/कोळंबी बीज संचयनासाठी जलाशय/तलावांमध्ये योग्य प्रकारे संचयन करण्यात येत असल्याची खात्री करण्याची जबाबदारी संबंधित सहाय्यक आयुक्त मत्स्यव्यवसाय यांची राहील. ठेका कालावधी संबंधित ठेकेदार मत्स्यबोटुकली संचयन आवश्यक प्रमाणात करीत नसेल किंवा मत्स्योत्पादनाचे अहवाल दरमहा संबंधित जिल्ह्याचे सहाय्यक आयुक्त मत्स्यव्यवसाय कार्यालयास सादर करत नसतील तसेच तलाव ठेका करारपत्राचा भंग केल्याचे आढळून आल्यास असा ठेका रद्द करण्याचे अधिकार संबंधित सक्षम प्राधिकाऱ्यास राहतील व अशा संबंधित ठेकेदारास पुढील ६ वर्षांकरीता काळया यादीत टाकण्यात येईल.

२०. विहित करारपत्र करून देणे संबंधित ठेकेदार यांना बंधनकारक राहील. असा करारनाम्याचा मसुदा आयुक्त कार्यालयाने शासनाच्या धोरणानुसार निश्चित करून जिल्हा कार्यालयास द्यावा.

मच्छिमार संस्था/मच्छिमार संघ/खाजगी ठेकेदार/खाजगी व्यक्ती यांना रु.२००/- व शासन वेळोवेळी ठरविल त्या मुद्रांक शुल्काच्या स्टॅम्प पेपरवर करारपत्र करणे बंधनकारक राहील. तसेच मच्छिमारसंस्था /मच्छिमार संघ/खाजगी ठेकेदार यांनी प्रतिवर्षी लेखापरिक्षण/ आयकर विवरण प्रमाणपत्र सादर करणे करून संबंधित जिल्हयाचे सहाय्यक आयुक्त मत्स्यव्यवसाय यांना दरवर्षी ३० सप्टेंबर पर्यंत लेखापरिक्षण/आयकर विवरण प्रमाणपत्र सादर करणे अहवाल सादर करणे बंधनकारक राहील. (उदाहरणार्थ:- जून २०१९ पर्यंत ठेके निश्चित करताना सन २०१८-१९ चा लेखापरिक्षण अहवाल प्राप्त झाला नसल्यास लगतच्या वर्षाचा म्हणजे सन २०१७-१८ चा लेखापरिक्षण अहवाल)

२१. जलाशय/तलाव ठेका अनामत रक्कम ही निर्धारित केलेल्या जलाशय/तलाव ठेका रक्कमेच्या अथवा निविदेद्वारे निश्चित केलेल्या ठेका रक्कमेच्या २०% राहील.

२२. तलाव ठेकेदार मच्छिमार संस्था/मच्छिमार संघ यांनी केलेल्या तलाव ठेका करारपत्रातील अटी शर्ती त्यांना बंधनकारक राहतील.

२३. ठेकेदार संस्थेने त्यांचेकडील तलाव/जलाशय अन्य कोणासही उपठेक्याने दिला तर सदर तलावाचा/जलाशयाचा ठेका मुदतीपुर्व रद्द करण्यात येईल व त्यांना पुढील सहा वर्षाकरिता काळया यादीत टाकण्यात येईल असे अधिकार संबंधित तलाव ठेका समितीस राहतील.

२४. ठेक्याने देण्यात आलेल्या मच्छिमार सहकारी संस्थांचा विकास होवून मत्स्योत्पदनात वाढ होणेकरीता ठेक्याने देण्यात आलेल्या तलावासाठी आर्थिकदृष्ट्या भागीदारी म्हणून सहभाग घ्यावयाचा असल्यास संबंधित मच्छिमार सहकारी संस्था व आर्थिक गुंतवणूकदार यांच्यामध्ये पी.पी.पी. च्या किंवा तत्सम तत्वावर होणारा सामंजस्य करार तलाव ठेका मिळाल्यापासून ३ महिन्यांच्या आत संयुक्त करार (जॉईन्ट व्हेनचर) सक्षम तलाव ठेका समितीच्या/शासन मान्यतेने करणे आवश्यक राहील. सदर करारापोटी ठेका रक्कमेच्या २०% अधिकची रक्कम प्रतिवर्षी करार करणाऱ्या मच्छिमार सहकारी संस्था यांचेकडुन घेण्यात येईल. मासेमारी ठेका परस्पर उप ठेक्याने दिल्यास मत्स्यव्यवसाय सहकारी संस्थेचा ठेका मुदतपुर्व रद्द करण्यात येईल.

२५. तलाव/जलाशय प्रकरणी ठेका प्रक्रिया पार पाडण्यास संस्था/निविदाधारक यांनी काही अडथळा निर्माण केल्यास अथवा निविदेच्या/तसेच तलाव ठेका करारपत्राच्या अटी शर्तीचे भंग केल्यास सदर संस्था यांना पुढील सहा वर्षाकरिता काळया यादीत टाकण्यात येईल.

२६. ठेका कालावधी मध्ये जलाशय/तलावामध्ये इष्टतम मत्स्यबोटुकली संचयन करणे बंधनकारक राहील. इष्टतम मत्स्यबोटुकली संचयन न केल्यास सक्षम तलाव ठेका समिती असा ठेका रद्द करेल. संचयन केलेली मत्स्यबोटुकलीची आकडेवारी व त्यापासून निर्धारित केलेल्या अपेक्षित मत्स्य उत्पादन व उत्पादीत मासळीची विक्री व्यवहार याचा ताळमेळ असणे आवश्यक आहे.

मत्स्य बोटुकली/कोळंबी बीज संचयनासाठी जलाशय/तलावामध्ये योग्य प्रकारे संचयन करण्यात येत असल्याची खात्री करण्याची जबाबदारी संबंधित सहाय्यक आयुक्त मत्स्यव्यवसाय यांची राहिल.

२७. तलाव ठेका मुदतवाढः-

मत्स्यव्यवसायाकरिता तलाव ठेक्याने दिलेल्या कालावधीत खालीलप्रमाणे विविध कारणास्तव मुदतवाढ देण्यात येईल.

अवर्षणामुळे मुदतवाढः-

तलाव / जलाशयात कॅनलच्या खाली पाणी अडीच मिटरपेक्षा खाली खोल गेले तर अवर्षण मानले जाते. कॅनलच्या खाली पाणी तलावात शिल्क असते. त्यात मृत पाणी साठा (Dead water stock) असतो. ते मासे जिवंत राहण्यास प्रभावी असते. जर पाण्याची पातळी कॅनल लेवलच्या खाली अडीच मिटरपेक्षा खाली खोल गेली असेल तेव्हा तलाव सुकला आहे असे गृहित धरून तलाव अवर्षणग्रस्त ठरविण्यात येईल. सध्यस्थितीत तलाव/जलाशयातील पाण्याची पातळी मृतसाठयापेक्षा अवर्षण झाल्यास तलाव ठेकेदारास विहित तलाव ठेका लगतच्या वर्षात विनामुल्य मुदतवाढ देण्यात येईल तसेच, तलाव ठेक्याचे शेवटचे वर्ष असल्यास पाच वर्षांनंतर एक वर्षाची विनामुल्य मुदतवाढ देण्यात येईल. तथापि बदलत्या व अनिश्चित हवामानामुळे अशी अवर्षणाची परिस्थिती वारंवार उद्भवते. यामुळे प्रदिर्घ परिस्थितीत तलाव ठेकेदाराचे अतिरिक्त नुकसान टाळण्याकरिता आवर्षणाच्या मुदतीत सलग जास्तीत जास्त ३ वर्ष मुदतवाढ देण्यात येईल. अशी मुदतवाढ देण्याकरिता संबंधित तलाव ठेका समिती सक्षम राहिल.

अटी शर्ती व कार्यपद्धती-

(अ) ठेका कालावधीत तलावाची पातळी तलावाच्या कॅनलच्या पाणी पातळीपेक्षा म्हणजेच मृत साठयापेक्षा २.५ मीटर खाली खोल जाईल असा तलाव/जलाशय मत्स्योत्पादनाच्या दृष्टीकोनातून अवर्षणग्रस्त असेल.

(ब) पाणी पातळीचे प्रमाणपत्र ज्या विभागाचा तलाव/जलाशयाची मालकी आहे अशा संबंधित विभाग जसे पाटबंधारे विभाग/जलसंपदा/जलसंधारण इत्यादि विभागाचे कार्यकारी अभियंता यांचे प्रमाणपत्र प्राप्त करून घेण्याची जबाबदारी संबंधित ठेकेदाराची असेल. यात अडचण आल्यास सहाय्यक आयुक्त मत्स्य व्यवसाय सहकार्य करतील.

(क) अवर्षणग्रस्त तलावाचे/जलाशयाचे सर्वेक्षण सहाय्यक आयुक्त कार्यालयामार्फत करण्यात येऊन पाणी पातळी प्रमाणपत्र, सर्वेक्षण अहवाल यासह प्रस्ताव संबंधित तलाव ठेका समितीस सादर

करण्याची जबाबदारी जिल्हयाचे सहाय्यक आयुक्त कार्यालयाची असेल. सदर कार्यवाही ३० जून पुर्वी पूर्ण करावी.

(ङ) जर मुदतवाढीच्या पुढील वर्षात पुन्हा अवर्षण झाल्यास पुनश्च वरीलप्रमाणे कार्यवाही करावी अशी मुदतवाढ जास्तीत जास्त सलग तीन वर्षे देण्यात यावी.

(इ) ठेका मुदतवाढ मागणी करणारे तलाव ठेकेदार/संस्था मत्स्य विभागाची थकबाकीदार नसावी.

२८ अतिवृष्टीमुळे मुदतवाढ

तलाव / जलाशयाच्या सांडव्यावरुन सलग १२ तासा करीता ६० से.मी. पाणी वाहल्यास अतिवृष्टीग्रस्त म्हणून तलाव ठेका माफी करताना १ वर्षाच्या तलाव ठेका रक्कमेच्या ५०% रक्कम लगतच्या वर्षात संस्था/ठेकेदार यांच्याकडून रिविकारण्यात येईल. तथापी बदलत्या हवामानामुळे अतिवृष्टीची परिस्थिती वारंवार उदभवू शकते. याकरिता वस्तूनिष्ठ तलाव ठेका मुदतवाढ देण्याकरीता अतिवृष्टीच्या परिस्थितीनुसार जेवढे वर्ष अतिवृष्टी होईल तेवढी वर्ष अतिवृष्टीच्या लगतच्या वर्षात जास्तीत जास्त ३ वर्ष मुदतवाढ देण्यात येईल. अशी मुदतवाढ देण्याकरिता संबंधित तलाव ठेका समिती सक्षम राहिल.

अटी शर्ती व कार्यपद्धती

(अ) तलावाच्या/जलाशयाच्या सांडव्यावरुन/भिंतीवरुन सलग बारा तासांकरिता ६० से.मी.पाणी वाहिल्यास असा तलाव/जलाशय मत्स्यव्यवसायाच्या दृष्टीकोना तून अतिवृष्टीग्रस्त असेल.

(ब) पाणी पातळीचे प्रमाणपात्र ज्या विभागाचा तलाव/जलाशयाची मालकी आहे अशा संबंधित विभाग जसे पाठबंधारे विभाग/जलसंपदा/जलसंधारण इत्यादि विभागामार्फत प्राप्त करून घेण्याची जबाबदारी संबंधित ठेकेदाराची असेल.

(क) अतिवृष्टीग्रस्त तलावाचे/जलाशयाचे सर्वेक्षण सहाय्यक आयुक्त कार्यालयामार्फत करण्यात येऊन पाणी पातळी प्रमाणपत्र, सर्वेक्षण अहवाल यासह प्रस्ताव संबंधित तलाव ठेका समितीस सादर करण्याची जबाबदारी जिल्हयाचे सहाय्यक आयुक्त कार्यालयाची असेल. सदर कार्यवाही ३० जून पुर्वी पूर्ण करावी.

(ङ) जर मुदतवाढीच्या वर्षात पुन्हा अतिवृष्टी उदभवल्यास पुनश्च वरीलप्रमाणे कार्यवाही करावी. अशी मुदतवाढ जास्तीत जास्त सलग ३ वर्षे देण्यात यावी.

(इ) ठेका मुदतवाढ मागणी करणारे तलाव ठेकेदार/संस्था मत्स्य विभागाची थकबाकीदार नसावेत.

२९. तलाव ठेकेदारास ठेका देण्यास अपरिहार्य कारणास्तव विलंब झाल्यास देण्याची ठेका मुदतवाढ-

शासन निर्णयानुसार तलाव ठेकेदारास मासेमारी करण्याकरिता ५ वर्षाचा कालावधी मिळणे आवश्यक आहे. तलाव ठेक्याने देण्याची कार्यवाही दिनांक १ जुलैपूर्वी पुर्ण होणे अपेक्षित आहे. परंतु अपरिहार्य कारणास्तव प्रथम वर्षाचा ठेका मिळण्यास तीन महिने किंवा त्यापेक्षा जास्त उशिर झाल्यास ठेका कालावधी ५ वर्षापेक्षा कमी होत असल्यास संबंधित मच्छिमार संस्था /ठेकेदार यांना तलाव ठेका कार्यालयीन आदेश दिल्यापासून ५ वर्षाचा ठेका कालावधी राहील. तसेच पाच वर्षाचा ठेका कालावधी ज्या तारेखस पूर्ण होईल त्या तारखेपासून दिनांक ३० जून पर्यंतचा उर्वरित कालावधीसाठी त्या प्रमाणात वार्षिक ठेका आकारण्यात येईल. प्रथम वर्षाचा ठेका मिळण्यास उशिर होऊन ३ महिने किंवा त्यापेक्षा कमी कालावधी वाया गेल्यास तेवढया कालावधीची रक्कम पाचव्या वर्षाच्या ठेका रक्कमेतून कमी करण्यात यावी व तलाव ठेक्याची विहित मुदतीत कालावधी पुर्ण होऊन त्या तारखेस ठेका संपुष्टात येईल.

३०. जलाशय/तलाव यांच्या ठेका रक्कमेद्वारे प्राप्त होणाऱ्या महसुलामध्ये खालीलप्रमाणे विभागातंर्गत विभागणी करण्यात यावी.

३०.१ जलसंपदा विभागाने ५०%, मत्स्यव्यवसाय विभाग ३०% अशी विभागणी करून महसूल एकत्रित निधीमध्ये त्या त्या विभागाच्या जमा लेखाशिर्षाखाली जमा करण्यात यावा व उर्वरित २०% निधी हा मत्स्यव्यवसाय विभागाकडे असलेल्या जलाशय/तलावाच्या विकासासाठी वापरण्यात येईल.

३०.२ जलाशय/तलाव ठेका रक्कमेतून एकूण प्राप्त होणाऱ्या महसुलामधून मत्स्यव्यवसाय विभागाकडे राखीव ठेवण्यात येणाऱ्या २०% निधीमधुन जलाशयाच्या ठिकाणी मुलभूत सुविधा जसे जलाशय पोहोच रस्ता तयार करणे, पकडलेली मासळी उत्तरविण्यासाठी पकटी बांधणे, शासकीय मत्स्यबीज केंद्रातील दुरुस्ती करणे, मत्स्यबीज उत्पादन, तलावाचे मासेमारीचे सर्वेक्षण, सांचियकी माहिती गोळा करणे, तलाव ठेक्याने गेला नसल्यास चोरीने होणाऱ्या मासेमारीस प्रतिबंध करणे यासाठी कंत्राटी पद्धतीने कर्मचाऱ्यांची नेमणूक करणे इ.बाबींसाठी मत्स्यव्यवसाय विभागामार्फत खर्च करण्यात येईल. याप्रमाणे प्राप्त होणाऱ्या २०% निधी हा संबंधित सहाय्यक आयुक्त यांच्या नावे असलेल्या राष्ट्रीयकृत बँकेच्या खात्यामध्ये जमा करण्यात येईल. असा जमा होणारा निधी शासनाने विहित केलेल्या पद्धतीनुसार खर्च करण्याकरिता आयुक्त मत्स्यव्यवसाय महाराष्ट्र राज्य स्वतंत्र निकष निश्चित करतील. जलाशय/तलाव विकासासाठी राखीव ठेवण्यात येणाऱ्या निधीची आकडेवारी शासनास आयुक्त मत्स्यव्यवसाय वेळोवेळी सादर करतील. सदर निधीमधुन केलेल्या कामांचा तपशिल हा शासनास सादर करतील.

३१. सदर शासन निर्णयान्वये ज्या तलाव / जलाशयाचा ठेका देण्यात येईल त्यास सर्व तलाव / जलाशयास शासन निर्णय क्र. मत्स्यवि २०१६/प्र.क्र.१८/पदुम १३ दि. १७ ऑक्टोबर २०१६ व शासन निर्णय क्र. मत्स्यवि २०१६/प्र.क्र.१८/पदुम १३ दि. ९ मार्च २०१८ अन्वये जाहिर केलेले "पिंजरा पद्धतीने मत्स्यसंवर्धन" करण्याबाबतचे धोरण लागू राहील.

३२. जे तलाव काही कारणास्तव (न्यायालयीन प्रविष्ट प्रकरण) ठेक्याने गेलेले नाहीत त्यामध्ये अवैधरित्या होणारी मासेमारी / चोरी होऊ नये यासाठी सक्षम प्राधिकाऱ्यांमार्फत/ सहाय्यक आयुक्त मत्स्यव्यवसाय (तांत्रिक) यांनी स्थानिक मच्छीमारांना रोजगार देण्याच्या दृष्टीने मासेमारी परवाना देण्याची कार्यवाही करण्यात येईल.

३३. तलाव/जलाशय ठेक्याच्या अनुषंगाने उद्भवणाऱ्या वादासंदर्भात दाद मागण्याकरिता संबंधितास खालीलप्रमाणे सक्षम प्राधिकाऱ्याकडे अपिल तसेच पुर्नरिक्षण दाखल करण्याची संधी उपलब्ध राहील. मात्र अपील/पुर्नरिक्षण अर्जावर एकदा घेतलेला निर्णय अंतिम राहील.

(अ) १००० हेक्टरपर्यंतचे तलाव/जलाशय संदर्भात आयुक्त मत्स्यव्यवसाय हे अपिलीय प्राधिकारी राहतील व सचिव (पदुम) हे पुर्नविलोकन प्राधिकारी राहतील.

(ब) १००० हेक्टरवरील जलाशय संदर्भात सचिव (पदुम) हे अपिलीय प्राधिकारी राहतील व मा.मंत्री मत्स्यव्यवसाय हे पुर्नविलोकन प्राधिकारी राहतील.

३४. अपिलार्थी यांच्यासाठी अपिल दाखल करावयाचा कालावधी हा ९० दिवसांचा राहील, तसेच याबाबतचे पुर्नविलोकन करावयाचे झाल्यास यासाठीचा कालावधी ६० दिवसांचा राहील.

हे आदेश जलसंपदा विभागाच्या सहमतीने व अनौपचारिक संदर्भ क्र. ७३ /सिं.व्य (म)/ दिनांक २६/०६/२०१९ रोजी दिलेल्या सहमतीनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०१९०७०३१७१४३५६१०१ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(श्रीनिवास शास्त्री)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- मा. राज्यपाल यांचे सचिव
- मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव

३. सर्व मा. मंत्री / राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव
४. मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य
५. अप्पर मुख्य सचिव (महसूल) मंत्रालय, मुंबई ३२
६. प्रधान सचिव (वित्त) मंत्रालय मुंबई ३२
७. प्रधान सचिव (वने) मंत्रालय मुंबई ३२
८. प्रधान सचिव (ग्रामविकास) मंत्रालय मुंबई ३२
९. सचिव (सहकार) मंत्रालय मुंबई ३२
१०. प्रधान सचिव (आदिवासी विकास) मंत्रालय मुंबई ३२
११. प्रधान सचिव (सामाजिक न्याय) मंत्रालय मुंबई ३२
१२. सचिव (जलसंपदा) मंत्रालय मुंबई ३२
१४. सचिव (लक्षेवि) मंत्रालय मुंबई ३२
१५. आयुक्त मत्स्यव्यवसाय महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
१६. आयुक्त सहकार पुणे
१७. सर्व विभागीय आयुक्त
१८. सर्व जिल्हाधिकारी
१९. सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी जिल्हा परिषद
२०. व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र मत्स्योदयोग विकास महामंडळ, मुंबई
२१. सर्व आयुक्त महानगरपालिका
२२. कार्यकारी संचालक, महाराष्ट्र कृष्णाखोरे विकास महामंडळ सिंचन भवन पुणे
२३. कार्यकारी संचालक, महाराष्ट्र गोदावरी मराठवाडा पाटबंधारे विकास महामंडळ, औरंगाबाद
२४. कार्यकारी संचालक महाराष्ट्र विदर्भ पाटबंधारे विकास महामंडळ, नागपूर
२५. कार्यकारी संचालक महाराष्ट्र तापी पाटबंधारे विकास महामंडळ, जळगाव
२६. कार्यकारी संचालक, कोकण पाटबंधारे विकास महामंडळ ठाणे
२७. सर्व उपायुक्त, मत्स्यव्यवसाय
२८. सर्व विभागीय सहआयुक्त निबंधक सहकारी संस्था
२९. उपनिबंधक सहकारी संस्था (मत्स्य) आयुक्त मत्स्यव्यवसाय यांचे कार्यालय, मुंबई.
३०. सर्व जिल्हा सहाय्यक निबंधक, सहकारी संस्था (दुर्गध)
३१. सर्व सहाय्यक आयुक्त मत्स्यव्यवसाय
३२. महालेखापाल (लेखापरिक्षक / लेखा अनुज्ञेयता) मुंबई / नागपूर
३३. वित्त विभाग (व्यय २) मंत्रालय मुंबई ३२. / निवड नस्ती.